

committitur, et sub jurisdictionem Ecclesiae cadit, et materia confessionis esse potest, ideoque etiam potuit ab Ecclesia puniri. Meritoque talis poena propter illud imposita est; nam qui hoc modo baptismum suscipit, et fautor haereticorum est, et de haeresi non parum suspectus. Hinc vero colligitur, quoties aliquis sine culpa a tali ministro baptismum suscipit, excusari ab irregularitate, quia irregularitas, quae poenalis est, non habet specialem significationem, nec incurritur cessante culpa. Quando autem hoc possit fieri sine culpa, in materia de baptismo explicatum est; et omnes casus revocantur ad ignorantiam probabilem, et justam necessitatem.

SECTIO II.

Utrum, per indebitam alterius sacramenti susceptionem extra Ordines incuratur irregularitas.

1. *Conclusio.* — *Tripliciter susceptio sacramenti iniqua esse potest.* — Quoniam de sacramento Ordinis specialiter dicendum est, ideo de caeteris specialis statuitur regula, per nullius sacramenti susceptionem, quantumvis indignam et peccaminosam, contrahi irregularitatem ratione delicti. Probatum primo, quia nulla talis irregularitas est in jure expressa. Secundo declaratur ratione, quia tribus modis contingit susceptionem sacramenti esse indebitam: primo quia recipitur sacramentum cum obice ad effectum ejus, quae culpa adeo est universalis et communis, ut non fuerit expediens, propter illam, irregularitatem imponi. Secundo modo peccatur suscipiendo sacramentum contra specialem prohibitionem Ecclesiasticam per censuras, et de hoc habemus expressum jus, per solam susceptionem sacramenti contra censuram non incurri irregularitatem, in c. Si celebrat, de Cleric. excom. minist., ubi dicitur, qui minori excommunicatione ligatus est, irregularis non fieri, quia non a collatione, sed a sola perceptione sacramentorum est remotus. Quae ratio manifeste supponit, solam perceptionem sacramenti, quantumcumque sit per censuram prohibita, non esse sufficientem rationem irregularitatis, juxta dispositionem juris, ut in superioribus late tractatum est. Tertio modo peccatur suscipiendo sacramentum contra debitum ritum ejus, sive essentialem, sive accidentalem; et de hoc genere culpae in praedictis sacramentis nihil est in jure dispositum quoad irregularitatis poenam, quia

hic defectus magis punitur in ministrante quam in recipiente.

2. *Inductione conclusio suadetur.* — *De confirmatione.* — *De Eucharistia.* — Tertio ostenditur proposita regula inductione facta in quinque sacramentis. Primum est confirmatio, de qua solum potest dubitari, an per iteratam susceptionem ejus incuratur irregularitas; nam id affirmant Navarr., cap. 27, num. 247, et Maiol., lib. 3, cap. 15, qui alios refert, et dicit esse communioem Canonistarum, cum Gloss., in cap. Dictum est, de Cons., dist. 5, per textum ibi; sed de hac re dictum est in 3 tom., disp. 38, sect. 4, ubi sententiam contrariam probabiliorum censui, cum Soto, Covarr., Paludan., et aliis, quia nullo jure fertur haec irregularitas, et argumentum a simili non sufficit. Secundum sacramentum est Eucharistia, circa quod solum est advertendum, saepe in hoc sacramento conjunctam esse actionem cum receptione, ut in celebrantibus, et tunc indigno usui illius sacramenti aliquando adjuncta est irregularitas, ideoque distinguere oportet rationem formalem, propter quam est adjuncta; ponitur enim propter indignum ministerium, non propter susceptionem, argumento dict. cap. Si celebrat, quod latius patebit ex dicendis sect. 4. Ubi autem re ipsa separatur susceptio a ministerio, nunquam habet in jure adjunctam irregularitatem.

3. *De Poenitentia.* — *Discrimen inter publicam et solemnem poenitentiam.* — *An per publicam poenitentiam fiat quis irregularis.* — *Prima sententia.* — Tertium sacramentum est poenitentia, circa cuius usum, si praecise ratio sacramenti spectetur, clarum est non inducere irregularitatem; aliquando tamen in jure, qui sunt in actione poenitentiae, ab Ordinum susceptione excluduntur, ut patet ex cap. Ex poenitentibus, d. 50, cum aliis similibus. Illa autem decreta loquuntur de solemnem poenitentiam, quae olim in Ecclesia fiebat, ut omnes expositores, et Summistae docent. De qua poenitentia, et irregularitate illi annexa, multa scribit Maiol., lib. 3 de Irregular., cap. 2 et 3. Nihilominus tamen Angel., verb. *Irregularitas*, num. 49, et Sylvest., quaest. 47, cum Innocentio, et Hostiense affirmant, hodie non habere locum hanc irregularitatem. Quorum fundamentum esse videtur, quia licet illa jura non sint formaliter revocata, ut sic dicam, tamen fundamentum eorum sublatum est per non usum, nimirum, solemnem illa poenitentia. Oportet enim distin-

guere inter publicam, et solemnem poenitentiam. Publica enim dicitur omnis illa poenitentia, quae publice coram omnibus fit; sollemnis vero dicebatur olim quae speciali ritu fiebat in Ecclesia, ut in superiori libro tetigimus, et Bellarmin latius prosequitur, lib. 4 de Poenitent., cap. 21 et 22, ubi plures differentias constituit inter solemnem, et publicam poenitentiam, inter quas una est, quod irregularitas non per quamcumque poenitentiam publicam, sed per solemnem, quae semel tantum fiebat, incurrebat. Hoc posterius constat ex Syricio Papa, epist. ad Himerium, cap. 14, et habetur in cap. Illud, d. 50, ubi duo dicuntur, scilicet, post hanc poenitentiam neminem esse ad Ordines assumendum, et talem poenitentiae modum non esse clericis imponendum. Ubi similia habentur ex Leone P., et ex Concil. Carthagin. V, in cap. Confirmandum, et in cap. Alienum. Primum vero, quod scilicet per poenitentiam non solemnem, sed tantum publicam, non incuratur irregularitas, tenent Antonin., 2 part., tit. 28, cap. 6, § 4; Sylvest. et Angel.; ideoque etiam clericis imponi potest, ut colligitur ex cap. Quaesitum, de Poenitent. et remiss. Neque obstat, quod in cap. penult., d. 50, ex Concilio Toletano I, cap. 2, dicitur, eum vocari poenitentem, qui post baptismum propter gravissima crimina publicam poenitentiam gerens, reconciliandus est, quia in antiquis canonibus publica poenitentia dicitur de solemnem, quasi per antonomasiam, et fere semper additur aliquid, quod solemnitatem poenitentiae indicat, ut ibi interponuntur haec verba, *sub cilicio divino*, vel *sub concilio*, ut alia habet littera. Quia ergo hoc tempore sollemnis poenitentia cessavit, ideo haec etiam irregularitas dicitur jam non esse in usu, quia licet publicae poenitentiae nunc fieri soleant, ex illis vero nunquam orta est haec irregularitas.

4. *Secunda sententia.* — *Resolutio.* — Nihilominus Maiol., lib. 2, cap. 2, in fine, dicit etiam nunc posse hanc irregularitatem ex solemnem poenitentiam esse in usu, quamvis facilius dispensetur quam olim; et cap. 3, quamvis in principio dicat per publicam poenitentiam irregularitatem non incurri, postea vero ita hoc declarat, ut per publicam etiam poenitentiam impediri Ordinum susceptionem sentiat; tamen in juribus, quae citat, confundit profecto publicam poenitentiam cum solemnem. Quapropter absolute negandum est, per publicam poenitentiam im-

pediri aliquem, ne ad Ordines promoveatur, si laicus sit, vel ne Ordines exerceat, si jam sit promotus; nullo enim jure lata invenitur hujusmodi irregularitas. Excipienda tamen est specialis ratio infamiae, nam si contingat ex tali poenitentia consurgere gravem infamiam, illa poterit esse impedimentum ad Ordines, non propter speciale jus pertinens ad hos poenitentes, sed propter alia, quae generatim infames excludunt, de quibus infra videbimus. Ideoque valde observandum est an poenitentia ita sit publica, ut tamen causa maneat occulta; nam tunc regulariter vel nulla, vel multo minor infamia generatur, quam si causa etiam cum culpa in publicam notitiam veniat. In quo etiam magna solet esse diversitas, si poenitentia sit voluntaria, vel si sit coacta. Voco autem voluntariam, sive proprio arbitrio fiat, sive in foro poenitentiae sit injuncta, nam utroque modo non solet creare infamiam, vel quia culpa semper latet, et interdum solent viri timorati propter leviores etiam culpas, graves poenitentias assumere, vel certe licet gravis culpa aut in specie, aut saltem in genere in publicam suspicionem veniat, non cedit in infamiam (nisi fortasse in aliquo casu raro), quia ipsamet emendatio per voluntariam poenitentiam tollit infamiam, si aliunde non fundetur et foveatur, quod extrinsecum est. Coactam vero poenitentiam voco quae in foro contentioso imponitur, et haec solet magnam infamiam generare, ut infra videbimus.

5. *De extrema unctione.* — *De matrimonio.* — Quartum sacramentum est extrema unctio, pro cuius indigna sumptione neque irregularitatem, neque aliam poenam invenio in jure latam. Quintum est matrimonium, in quo nonnulla distinctione hic opus est; contrahitur enim saepe irregularitas per matrimonium; illa tamen non est ratione delicti, nec propter indignam sumptionem, prout nunc loquimur, sed propter defectum in significatione sacramenti, ut postea circa bigamiam explicabimus. Unde per secundas nuptias mortua prima uxore, vel per matrimonium cum vidua, etiamsi honeste et sine ulla culpa fiant, irregularitas contrahitur. Verum est tamen saepe imponi propter nuptias illicitas, quales sunt secundae, vivente prima uxore; tamen etiam tunc non est culpa prima et per se ratio talis irregularitatis; cujus signum est, quia licet culpa per ignorantiam excusetur, irregularitas non impeditur. Maxime vero videri potest talis irregula-

ritas propter culpam imponi, quando quis post solemne votum castitatis matrimonium contrahere tentat, ut infra citato loco videbimus; tamen, si quæ culpa ibi consideratur, non tam est irreverentia in sacramentum matrimonii, illud irritum contrahendo, quam injuria, quæ fit priori matrimonio spirituali per votum solemne contracto, illud, quantum in se est, irritum faciendo, juxta illud Pauli, 1 ad Timoth. 5: *Habentes damnationem, quia primam fidem irritam fecerunt.* Ac deinde non ita consideratur culpa, quin etiam consideretur similitudo quædam duplicis matrimonii, licet unum spirituale sit, et aliud carnale, ratione quorum etiam ibi intervenit defectus quidam significationis in illa irregularitate imponenda, in ejus causa, moraliter loquendo, nunquam potest culpa excusari, et ideo non potest ibi satis distingui ratio culpæ vel alterius defectus. An vero excusata culpa in aliquo casu excusetur etiam irregularitas, dicam infra in proprio loco. Satis igitur ex dictis explicata manet generalis regula posita, per indignam susceptionem horum sacramentorum non incurri irregularitatem, circa quam nec specialem exceptionem, nec novam difficultatem invenio.

SECTIO III.

Utrum per illegitimam Ordinum susceptionem aliqua irregularitas contrahatur.

1. *Varii casus hujus regulæ. — Primus. —* Varii numerantur casus ab auctoribus, in quibus fit aliquis irregularis, indebito modo Ordines suscipiendo. Primus est, quando quis Ordines accipit ab Episcopo, qui renunciavit Episcopatu quoad locum et dignitatem, juxta cap. 1, sub illo titulo. Secundus de illo, qui ordinatur ante legitimam ætatem. Tertius de ordinato ab Episcopo alieno sine licentia proprii. Quartus de recipiente Ordines extra tempora sine dispensatione. Quintus de ordinato non servatis interstitiis. Sextus de ordinato per saltum. Sed hos supra de suspensione explicavimus, et sufficienter tractavimus, ubi tres etiam alios enumeravimus de Censuris, quos hic ad irregularitatem applicare necesse est.

2. *An irregularis, qui absque dispensatione ordinatur, aliam irregularitatem incurrat. — Decisio dubii. — Objectio. — Solvitur. —* Septimus casus erat de illo, qui ligatus censura Ordines suscepit, quem etiam diximus non proprie irregularitatem, sed suspensionem

incurrere. Hic ergo similis casus ponitur de irregulari, qui sine dispensatione Ordines suscipit; hunc enim novam irregularitatem incurrere, asseruit Archidiaconus, in cap. Apostolicæ, dist. 56, quem refert, et sequitur Maiolus, lib. 4, cap. 33. Sed advertere oportet, duobus modis posse intelligi hunc manere irregularem, seu impeditum ab executione Ordinis sic suscepti. Primo ex vi prioris irregularitatis cum qua Ordines suscepit; et hoc manifestum est, quia illa irregularitas non fuit ablata per iniquam Ordinis susceptionem, ut per se patet, alias ille commodum ex sua iniquitate reportaret. Quamvis ergo irregularitas illa non potuerit impedire valorem Ordinis, et impressionem characteris, manet tamen, et operatur quantum potest, impediendo et reliquos Ordines suscipiendos, et usum susceptorum. Alio vero modo potest intelligi, præter hanc irregularitatem, incurri novam, ita ut dispensatio in priori non sufficiat ad usum talis Ordinis. Et hanc non invenio in jure latam, quia solum loquitur de eo, qui ligatus censura ordinatur; irregularitas autem non est censura. Sicut supra dictum est, irregularem celebrando, aut ministrando sacramentum aliquod ex officio, non incurrere novam irregularitatem, quia hæc solum lata est pro his, qui cum sint censura ligati, administrant; sed eodem modo loquuntur jura de suspensione eorum qui recipiunt Ordines censura ligati; ergo ex vi illorum jurium non incurrunt novum impedimentum. Dices: qui sic ordinatur in aliquo superiori Ordine, eo ipso administrat in ordine inferiori; quia Ordo superior recipi non potest, nisi cum habitu et ministerio inferioris; ergo novam irregularitatem incurret. Respondetur primo illud non esse proprie ministrare in tali Ordine, quia licet sit aliquis usus ejus, magis est passivus quam activus, quatenus Ordo inferior est dispositio ad superiorem. Secundo negatur consequentia, quia etiam irregularis ministrans in Ordine, quem habet, non incurrit novam irregularitatem, aut suspensionem. Unde laicus irregularis non incurrit novam irregularitatem recipiendo Ordinem cum prima tonsura, ut idem auctor fatetur, quia hoc non est expressum in jure; ergo idem dicendum est de quocumque clerico irregulari suscipiente superiorem Ordinem, quia etiam de illo non est talis irregularitas in jure expressa, nec continetur in illa generali regula, quod ministrans Ordinem ligatus censura fit irregu-

laris. Et confirmatur ex cap. Aliquam, d. 51, ubi irregulares sic ordinati deponi jubentur; sic enim ait Innocent. Papa, *deponatur*, sicut ibidem dicitur, Episcopum ordinantem clericum irregularem deponendum esse, id est, suspendendum; ex vi tamen illius legis neque irregularitatem, neque aliam pœnam incurrit.

3. *Irregularis etsi ordinetur, et in Ordine suscepto ministret, non incurrit novam irregularitatem. — Maioli dictum rejicitur. —* Unde ulterius infertur, licet aliquis irregularis ordinetur, et in Ordine sic suscepto ministret, non incurrere novam irregularitatem. Probatur, quia ille per talem ordinationem non incurrit novam censuram suspensionis, quia hæc etiam lata non invenitur; ergo quamvis in Ordine sic suscepto ministret, non ministrat excommunicatus aut suspensus, sed irregularis tantum; sed propter hoc peccatum non est in jure irregularitas imposita, ut supra dictum est: ergo. Ait tamen Maiolus, in eo casu, irregularitatem ex Episcopali fieri Papalem, citans Gloss., in cap. Latorem, de Cleric. excomm. ministr., quæ de hac re nihil loquitur. Unde etiam ad hoc non invenio in jure fundamentum. Addi hic posset, quod per motum proprium Sixti V contra male promotos, irregularis suscipiendo Ordinem, licet immediate non incurrat novam irregularitatem, incurrit novam censuram perpetuæ suspensionis Papæ reservatam, et si ante absolutionem in suscepto Ordine ministret, novam induet irregularitatem. Sed hoc etiam revocatum est, ut supra notavi.

4. *Nonus casus de ordinato ab Episcopo irregulari. — Ordinatus ab Episcopo irregulari non accipit Ordinis executionem. —* Nonus casus erat de ordinato ab Episcopo excommunicato vel suspenso, quem diximus non manere proprie irregularem, quod idem a fortiori est de ordinato ab Episcopo irregulari, quia non invenitur in jure. Diximus autem ibi, hunc ordinatum ab Episcopo censura ligato, non recipere Ordinis executionem. Quæri ergo hic potest, an idem sit de ordinato ab Episcopo irregulari, videtur enim ex dictis oppositum sequi, quia ex jure antiquo solum ille privatur executione Ordinis, qui ordinatur ab Episcopo censura ligato; sed ille, qui est tantum irregularis, non est censura ligatus; ergo qui ab illo suscipit Ordines, non incurrit hanc pœnam, vel impedimentum. Nihilominus dicendum censeo, hunc non recipere Ordinis executionem,

quamvis illa non sit proprie irregularitas, sed suspensio quædam, ut in similibus assertio est declaratum. Ratio vero hujus assertionis est, quia jura generaliter disponunt, ut qui non habet usum Ordinis, non possit illum conferre, nec limitantur ad unum, vel alium modum carentiæ, ideoque illa ratione utuntur, quod nemo dat quod non habet; sed Episcopus irregularis non habet usum Ordinum, seu consecrationis suæ; ergo qui ab illo ordinatur, non recipit Ordinis executionem. Quod procedit etiam absque culpa ordinatur, quia hoc impedimentum non tam manat ex culpa ordinati quam ex defectu ordinantis, ut in similibus dictum est.

5. *Decimus casus de eo qui furtive Ordines suscepit. —* Decimus casus ponitur, si quis furtive Ordines suscipiat. Potest autem dici Ordines furtive suscipere etiam ille, qui ficto titulo, vel sine veris dimissoriis litteris ordinatur. Sed de his egimus etiam citato loco, et diximus incurrere suspensionem, non propriam irregularitatem. Hic ergo dicitur furari Ordines, qui sine conscientia et voluntate Episcopi ordinantis, non admissus, neque vocatus sese ingerit cum aliis ordinandis, vel certe qui usurpato nomine alterius personæ examinatae et approbatae ad Ordines, illius locum occupat; vel e converso qui sub nomine suo facit alium examinare et approbari, et postea ipse proprio nomine vocatus, ad Ordines accedit. In his enim casibus propriissime dicitur aliquis furtive Ordines suscipere, et sic suscipiens, irregularis fieri dicitur ex cap. 1 et ult. de Eo qui furtive Ordin. suscipit, ubi Gloss. et omnes hoc modo exponunt furtivam ordinationem. In cap. autem 1 illorum expresse dicitur, eum, qui furtive diaconatum accepit, non posse ad sacerdotium ascendere absque dispensatione; ergo contraxit aliquod impedimentum canonicum, quod non est nisi irregularitas, cum directe removeat ab Ordinis susceptione. In cap. autem ult. solum dicitur, sic ordinatos de juris rigore in susceptis Ordinibus ministrare non posse, quæ verba magis videntur indicare suspensionem. Verumtamen conjungenda est hæc pœna cum ea, quæ in priori capite ponitur, ut intelligatur uterque effectus ex irregularitate provenire. Considerari etiam potest in casu illius ultimi capituli duo delicta fuisse commissa: unum fuit furtive Ordines suscipere; aliud duos Ordines sacros eodem die accipere. Propter primum ergo incurritur irregularitas; propter

secundum vero propria suspensio, et ideo fortasse illis verbis usus est Pontifex, quæ utrique pœnæ possent accommodari, nam sine dubio pœnæ sunt distinctæ, et diversis indigent dispensationibus, seu una, quæ in utramque causam distincte propositam cadat. Dispensatio autem hujus irregularitatis in eisdem juribus committitur Episcopo cum duplici conditione. Prima est, ut denunciatum non fuerit ab Episcopo, vel Archidiacono, vel alio ministro, sub excommunicationis interminatione ipso facto incurrendæ, ne quis se furtive ingerat; nam in eo casu, qui contempta excommunicatione furtive suscipit Ordines, non potest ab Episcopo dispensari, nisi sub aliqua conditione, quæ est, ut religionem ingrediatur, et condignam pœnitentiam agat, ibique aliquo tempore laudabiliter vivat. Nunc autem juxta communem usum semper Episcopi consueverunt illam admonitionem sub excommunicationis pœna proferre, prout etiam in Pontificali continetur; et ideo jam prima conditio locum non habet, sed pro generali regula statui potest, hanc irregularitatem Papæ esse reservatam, nisi is qui illam incurrit religiosus fiat.

6. *Undecimus casus de eo, qui Ordinem semel assumptum iterum recipit.* — In eo casu non incurri irregularitatem. — Undecimus casus addi solet de illo, qui iterum suscipit Ordinem, quem semel suscepit, ex illo principio, quod per iterationem sacramenti initerabilis, fit irregularis, qui illud recipit. Quod tenuit Div. Antoninus, 3 part., tit. 28, cap. 6, § 3, quem secutus est Navarrus, in Summa, cap. 27, num. 247, et lib. 4 Consiliorum, tit. de Sacramentis non iterandis, consil. 4. Et Maiolus, lib. 3 de Irregular., cap. 15, qui alios refert. Solet autem hæc irregularitas colligi primo ex cap. 1, dist. 68, ubi dicitur: *Sicut semel baptizatus iterum baptizari non debet, ita nec semel consecratus posset iterum consecrari*; ibi tamen de irregularitate nihil dicitur. Citatur etiam textus in cap. Saluberrimum, 1, quæst. 7. Sed ibi non agitur de clericis reordinatis, sed de clericis, qui ab hæresi revertuntur, de quibus dicitur admitti posse in Ordine jam suscepto, non tamen esse ulterius promovendos. Additurque hæc limitatio et conditio, *Si tamen iterata tinctione non fuerint maculati*, ex qua conditione potius colligi posset generalis regula contraria, eos, qui iterata tinctione non fuerint maculati, etiamsi iterata unctione seu consecratione maculati fuerint, admitti debere in

susceptis Ordinibus, quia in eo textu illa exceptio firmat regulam in contrarium; atque ita fit, eos ex illo capite non fieri irregulares; nam quod dicitur ibi, *Ad superiores Ordines ascendere non permittuntur*, non est propter iterationem Ordinis, sed propter hæresim, seu propter ordinationem ab hæreticis susceptam. Sed urgentur tandem hæc jura ex paritate rationis; nam æque prohibita est Ordinis iteratio, ac baptismi, ut præter dicta jura constat ex Augustino, lib. 2 contra epist. Parmeniani, cap. 13, et ex D. Thom., 3 part., quæst. 63, et 4 contra Gentes, cap. 59. Verumtamen (ut sæpe dixi) hæc argumentandi ratio insufficiens est ad irregularitatem, juxta cap. Is qui, de Sent. excomm., in 6. Quapropter existimo veriore esse sententiam, quæ negat in eo casu incurri irregularitatem. Quam tenet Scotus, in 4, dist. 7, quæst. 5, et ibi Paludan., Gabriel, et alii, quos refert et sequitur Covarruv., in Clement. *Si furiosus*, in princip., num. 8, ubi ex professo quidem loquitur de sacramento confirmationis; tamen in fine sentit idem esse de Ordine, quam consecutionem omnes admittunt, et ideo videnda sunt, quæ de iteratione confirmationis diximus in 3 tom., disput. 38, sect. 4, nam ex illis sufficienter hæc sententia confirmatur.

7. *Duodecimus casus de eo qui existens in peccato mortali publico, Ordines suscipit.* — Duodecimo dicitur irregularis, qui existens in peccato mortali publico et manifesto Ordines suscipit. Ita affirmat Maiol., lib. 5, cap. 1, num. 2, ubi idem dicit de ipso ordinante eum, qui est in tali statu. Idque probat ex Concilio Nicæno, cap. 2, et habetur, cap. 1, dist. 48, in quo post sermonem de neophytis, et eorum irregularitate, subjiciuntur hæc verba: *Si vero processu temporis aliquod delictum animæ circa personam reperiatur hujusmodi, et a duobus, vel tribus testibus arguatur, a clero talis abstineat*, vel (ut Gratianus legit) cesset a clero, ubi Glossa exponit, id est, *non ordinabitur*. Quæ verba irregularitatem indicant. Verumtamen, etiamsi expositionem admittamus, inde non colligitur irregularitatem induci ex tali ordinatione, sed supponi ad illam, ratione peccati, de qua irregularitate qualis sit, disputatione sequenti, sect. 5, videbimus. Deinde illa verba potius indicant depositionem, vel suspensionem, non jure illatam, sed per hominem imponendam, ut eadem Glossa melius exponitur ex cap. ult., dist. 24. Et patet, nam ideo requiritur probatio per

testes, quia per judicem ponenda est pœna; non est ergo irregularitas. Et idem clarius est de ordinatione, de quo solum dicitur, *periclitabitur de statu sui cleri*. Apertior autem est alia translatio ejusdem Concilii ex Arabico, quæ in cap. 3 sic habet: *Quod si Episcopus aliquem cito ordinaverit, in quo aliquod peccatum gravius postea reperiatur, et duo, aut tres testimonium dicant, uterque deponendus est, et ordinatus, et ordinator*.

8. *Tertius decimus casus de ordinato ab Episcopo non baptizato aut non consecrato.* — *Rejicitur in uno sensu.* — Decimo tertio dicitur irregularis, qui ordinatur ab Episcopo non baptizato, vel non sacerdote, vel in universum non consecrato Episcopo. Ita Maiolus, lib. 4, cap. 27, 28 et 29. Duobus autem modis potest intelligi sic ordinatum manere irregularem: uno modo quantum ad usum Ordinis sic suscepti. Et hoc vel supponit falsum, vel repugnantiam involvit; nam, si supponat illum mansisse ordinatum, falsum est, quia Episcopus non vere consecratus non potest valide ordinare; si autem supponamus illum non recepisse talem Ordinem, repugnat esse irregularem quoad usum ejus. Quia ille non manet privatus usu, sed negatus (ut sic dicam); neque illa est pœna, sed defectus intrinsecus talis actionis. Denique in tali Ordine manet ille, sicut antea erat impotens ad talem usum; non ergo irregularis. Alio ergo modo potest intelligi hæc irregularitas respectu aliorum Ordinum rite susceptorum vel suscipendorum, ita ut ille propter talem ordinationem, tametsi nullam, impeditus maneat, et ad usum Ordinum, si quos habebat, et ad illum Ordinem et alios superiores rite suscipiendos. Et in hoc etiam sensu affirmat dictus auctor hunc manere irregularem, sive scienter, sive ignoranter sic ordinatus fuerit; nullum tamen jus adducit, in quo hæc irregularitas lata sit, sed quosdam Doctores.

9. *In altero sensu etiam rejicitur idem casus.* — Nullius tamen auctoritas sufficit ad probandam irregularitatem sine jure, cum ipsum jus nolit eam incurri, nisi ubi fuerit in jure expressa. Et quidem quando intervenit probabilis ignorantia, et bona fides, improbabilis mihi apparet hæc sententia; nam talis irregularitas non potest esse pœna, cum tunc non interveniat culpa. Neque etiam est ob aliquam significationem, neque ob defectum ordinati, quia nullum committit; neque etiam ob defectum ordinantis; satis enim

est, ut nihil conferat, quia nihil habet; quod autem inhabilitet etiam personam ad aliam ordinationem sine culpa ejus, præter omnem rationem et æquitatem existit. Quin potius addo contra eundem auctorem, licet sic ignoranter ordinatus, cum eadem bona fide exercuisset Ordinem, quem vere putat recepisse, adhuc non fieri irregularem; nam, ut infra ostendam, irregularitas propter usum Ordinis non habiti non incurritur sine culpa. At vero quando aliquis scienter ordinaretur a tali Episcopo, gravissimum quidem peccatum committeret, et irregularitate fortasse dignum; tamen quia in jure illam de facto latam non invenio, ideo illam incurri nego ex vi criminis, sed arbitrio superioris aliter puniri poterit. Secus vero erit ex vi infamiæ, si crimen ipsum publicum sit, juxta generalem doctrinam de infamia infra tradendam. Secus item erit, si in Ordine suscepto ille scienter ministraverit, nam tunc habet locum alia irregularitas tractanda sectione sequente. Idem judicium est de illo, qui dubitans, an Episcopus sit vere consecratus, ab illo recipit Ordines; graviter enim in hoc peccat, quia exponit se morali periculo nihil recipiendi; quod autem propterea irregularis maneat, proprie loquendo, non video quo jure statutum sit. Quanquam dum permanet in tali dubio, impeditus maneat, ne possit licite Ordinem sic receptum exercere, quia alias semper operaretur cum eodem periculo. Et ideo in cap. Presbyteris, dist. 68, dicitur, sic ordinatos, iterum ordinandos esse (scilicet sub conditione) ratione dubii, quod aliter vinci non potest; atque hoc modo, et non aliter esse admittendos ad tale ministerium; id tamen non est propter speciale irregularitatis impedimentum, sed quia intrinsece malum est cum simili dubio operari.

10. *De eo qui ordinatur ab Episcopo omnino illiterato an sit irregularis.* — Decimo quarto dicitur manere irregularis seu suspensus clericus, qui ab Episcopo omnino illiterato ordinatur. Ita Maiol., dict. lib. 4, cap. 34. Quod dupliciter probat, quia illiteratus facile potest errare in his, quæ sunt de substantia et valore ordinationis; ergo ordinatus non est certus de sua ordinatione; ergo manet suspensus ab ejus usu. Secundo, quia Episcopus illiteratus est suspensus ab executione sui Ordinis; ergo qui ab illo ordinatur, manet etiam suspensus, juxta regulam superius positam. Sed hæc rationes non faciunt hanc sententiam moraliter probabilem. Nam